

UDDANNELSESNYT

FSUS

side **4** Sygeplejestuderendes
robusthed - Interventioner
der gør en forskel.

side **9** ReBUS - Læringsudbytte
ved aktiv deltagelse
i klinisk forskning.

side **20** Anmeldelse
af læringsspil

ReBUS – Læringsudbytte ved aktiv deltagelse i klinisk forskning

Af Britta Hørdam, Seniorforsker, Ph.D, Cand.Cur, Sygeplejerske
Rikke Volmer Brandsen, Klinisk vejleder, SD, Sygeplejerske, Supervisor
Anikke Bing, BA, Sygeplejerske, Specialestuderende i Kardiologisk sygepleje
Troels Krarup, BA, Sygeplejerske, Specialestuderende i Kardiologisk sygepleje
Nicoline Ellebæk Pedersen, Sygeplejestuderende modul 12, UCD
Heidi Næsted Stuhaug, Chef for hjemmeplejen/Frederiksberg kommune
Kim Petersen, Rektor UCD

Baggrund

Denne artikel er den tredje i rækken om studerendes deltagelse i klinisk forskning i relation til ældres vurdering af brug af badeservietter versus vand og sæbe til personlig hygiejne i hverdagen i eget hjem. Det er en fordel at læse artiklerne i forlængelse af hinanden som en helhed (1-4).

I den første artikel (1) var formålet at præsentere og beskrive et forskningsdesign, som på eksemplarisk vis forener forskning, uddannelse og klinisk praksis (1-8).

I den anden artikel var fokus at præsentere forskningsprojektet, der blev gennemført som et interventionsprojekt i et samarbejde mellem ekstern sygeplejersker, Frederiksberg Kommunes hjemmesygepleje og Uddannelsescenter Diakonissestiftelsens studerende som aktive deltagere i forskningsprocessen (UCD) (8-12).

Til at formidle forløbet har vi etableret en hjemmeside, der kontinuerligt og kronologisk viser aktiviteterne og de involverede aktører (3).

Som nævnt ovenfor er der udkommet to artikler i Uddannelsesnyt (1, 2).

Der er publiceret en peer review artikel som original forskning med de videnskabelige resultater (4).

I 2017 er der gennemført et follow-up studie, hvor vi et år efter interventionen følger de ældres fysiske, psykiske og sociale status samt holdning til og vurdering af hjælp til personlig hygiejne med brug af henholdsvis badeservietter versus vand og sæbe (11, 12). Follow-up resultaterne afviger ikke fra de basale resultater (4). Denne del er under forberedelse til at kunne publiceres efter peer review.

Det kliniske forskningsspørgsmål undersøgte:

Hvordan de ældre brugere af hjemmesygeplejen vurderer og oplever hjælp til personlig hygiejne ved brug af traditionelt bad med vand og sæbe versus brug af nyeste teknologi i form af badeservietter? (1-4).

ReBUS

(akronym for **R**ehabilitation **B**ath **U**ser **S**atisfaction).

Læringsudbytte

Formålet er nu at præsentere de sygeplejestuderendes læringsudbytte ved aktiv deltagelse i et klinisk forskningsprojekt, der har til formål at afdække både borgernes og de professionelles vurdering af hjælp til personlig hygiejne ved brug af vand og sæbe versus badeservietter (1-4).

I figur 1 vises en oversigt over, hvilke hold studerende fra UCD, der har deltaget i hvilke perioder fordelt på sygeplejestuderende og sosu-elever. I alt 25 sygeplejestuderende og 6 sosu-ass-elever har deltaget aktivt med indsamling af data, assisteret de ældre med personlig hygiejne, gennemført interviews og registreret målinger baseret på de ældres vurderinger.

Der er gennemført Journal Club i alt fem gange, og tilsammen er der udarbejdet 25 systematiske reviews (2). Efter hver periode i klinikken har de studerende gennemført præsentation af samtlige udarbejdede reviews, hvor forsker og klinisk vejleder har deltaget,

opponeret og givet feed-back til de studerende individuelt. Leder af hjemmeplejen og rektor for UCD har deltaget ad hoc mhp. at følge og vurdere de studerendes udbytte af forskningsforløbet.

I alt 25 studerende har deltaget i virksomhedsbesøg hos producent/leverandør af badeservietter, hvor de er blevet præsenteret for produkterne. Samtidig har de studerende haft mulighed for stille uddybende og kritiske spørgsmål om fordele og evt. ulemper ved produkterne.

I første fase, hvor brug af badeservietter versus brug af vand og sæbe blev gennemført, blev interventionen udført af 6 sygeplejestuderende med hjælp til den personlige hygiejne fra 4 sosu-ass-elever.

Til at gennemføre et års follow-up interviews deltog 4 sygeplejestuderende (fig. 1).

Figur 1
Studieaktiviteter

	Sygepl. Stud.	Ass. Elev	Journal Club	Virksomhedsbesøg	Aktiv i interventionen	1.år Follow-up	Refleksion Antal forløb	Systematik Review	Antal artikler reviewed
1. Hold S2013 Modul 12 Dato 6/2-16-15/4-16	6	4	10	10	10		6	6	3
2. Hold F2013 Modul 11 Dato 14/11-16 - 27/1-17	5		5				5	5	4
3. Hold S2014 Modul 12 Dato 6/2-17 14/4-17	3		3				3	3	6
4. Hold F2014 Modul 11 Dato 24/4-17 -30/6-17	4	2	4	6		6	4	4	4
5. Hold F2015 Semester 6+udveksling stud.	3+1		3	5+1			3+1	3	6
6. Hold 6 Syme15 Dato 4/9-17-27/10-17	3			3			3		
Deltaget i alt	25	6	24	25	10	6	25	24	23

Brugerinddragelse gennem brug af POMI

Det har været afgørende for projektet, at forskningen havde fokus på brugerinddragelse, hvorfor POMI-modellen har været et afsæt, når intentionerne for de studerendes deltagelse har været præsenteret for de studerende. POMI-modellen blev publiceret i 2008 (5) og revideret i 2017 (5,6). Kort refereret her betyder P – patienterne og deres prædispositioner, O – observationer –M – modeller og endelig I – intervention (Fig. 2). Modellen blev udviklet til at illustrere og visualisere den viden, man som kliniker må tilegne sig og anvende, når respekten for patienternes selvvalgte helbredsstatus og patientinvolvering er grundlaget for sygeplejerskens observationer samt brug af modeller til at understøtte respektfuld intervention (5-10).

Refleksion

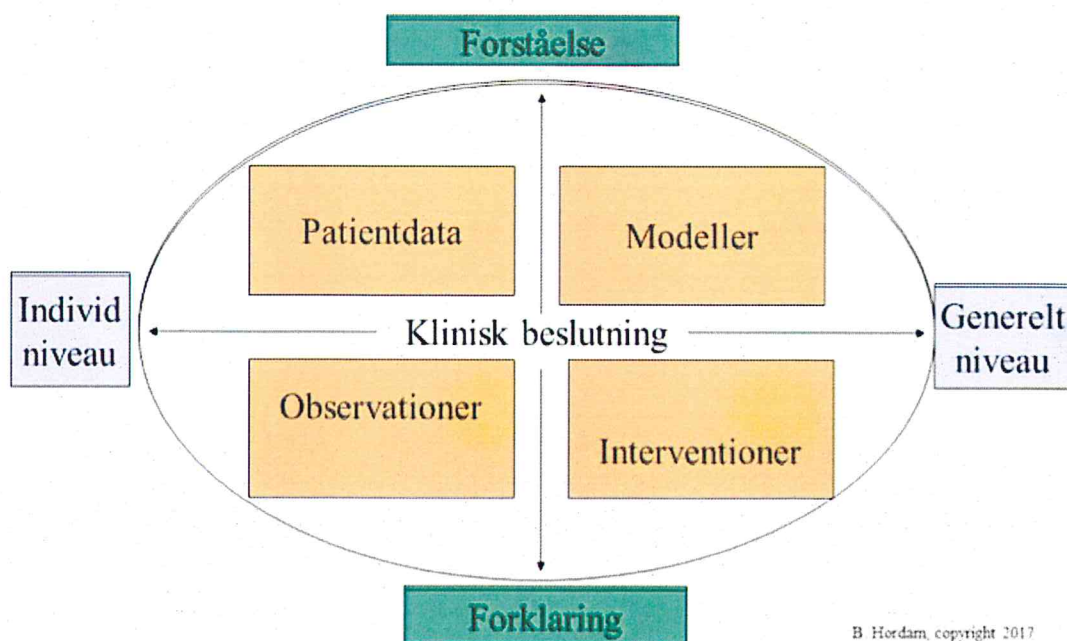
Det er tanken, at man med fordel kan udbygge den praksisnære forskning ved at inddrage sygeplejestuderende i drøftelse af, hvordan resultaterne af den praksisnære forskning fra ReBUS projektet kan anvendes i sygeplejen. Herved er det også muligt at understøtte læringsudbyttet: "At deltage i implementering af resultater fra udviklings- og forskningsarbejde i sygeplejevirkosomhed" (1, 2).

I et refleksionsrum bliver de studerende fra de forskellige moduler/semestre tre gange i løbet af deres kliniske periode i Frederiksberg Hjemmepleje samlet i en refleksionsgruppe. På skift sender den enkelte studerende en praksisbeskrivelse dagen før til sine medstuderende samt klinisk vejleder. Det er en forudsætning for udbyttet, at alle har læst det tilsendte materiale.

Til selve refleksionen fremlægger den studerende i plenum sin beskrivelse. Efterfølgende kan der stilles uddybende spørgsmål til beskrivelsen. Der bliver her taget udgangspunkt i Karl Tomms lineære, strategiske, cirkulære og refleksive spørgsmålstyper (Fig. 3) (11-13).

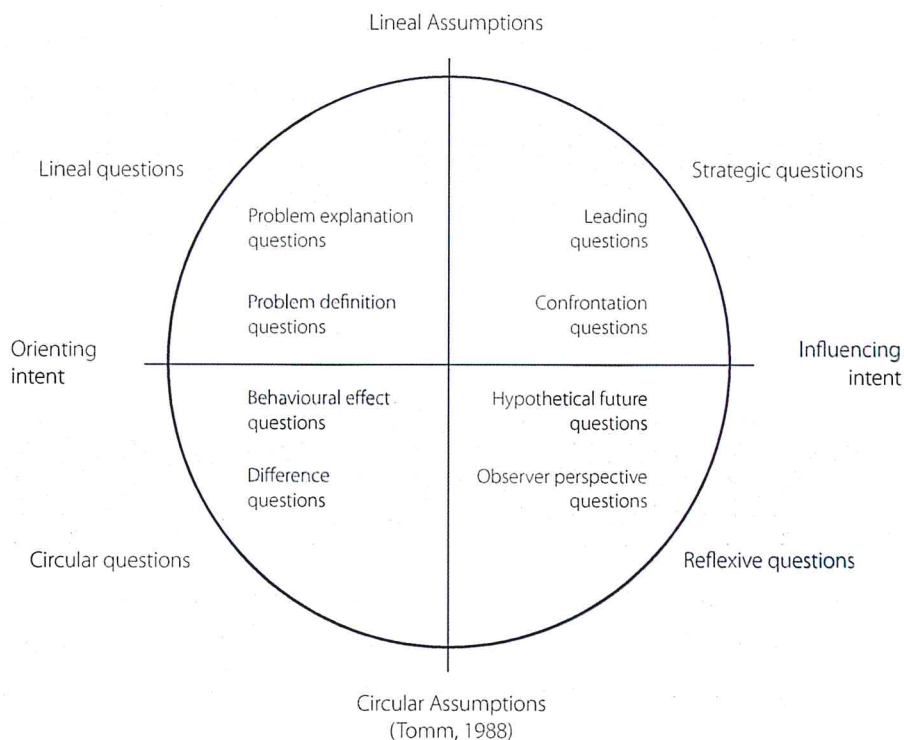
Figur 2

POMI - en dynamisk model til patientinddragelse i praksis

Figur 3

Diagram showing four main types of systemic questions, the assumption upon which they are based and their intent (Tomm, 1988, p.6)

Ydermere kan de studerende komme med forslag til teori, der kan analyseres i forhold til den aktuelle praksisbeskrivelse.

Her er det en fordel, at de studerende er på forskelligt niveau, så de kan støtte og supplere hinanden med hver deres egne erfaringer og viden i den reflekserive proces.

Formålet med at gennemføre refleksionsrummet er, at den enkelte studerende får tid og rum til fordybelse, til at koble deres praktiske oplevelser med den lærte teori og nyeste forskning (13). Dette forudsætter, at den studerende kritisk kan vurdere forskning- og udviklingsbaseret viden inde for det valgte tema. Det er også et fokusområde i klinisk undervisning, at "Kunne anvende og vurdere forskning- og udviklingsbaseret viden og resultater om kompleks klinisk virksomhed samt forholde dig kritisk undersøgende til kundskabsbaseret praksis i relation til klinisk sygeplejefaglig problemstilling" (1,2).

Systematiske reviews

De studerende gennemfører i grupper to og to sammen reviews af to til tre artikler pr. gruppe. De har brugt en skabelon opdelt i syv områder, der fungerede som vejledning til vurdering af artiklernes kvalitet. En beskrivelse af forløbet er at læse i (2).

De syv områder:

1. Præsentation af tidsskrift, forfatter, land og årstal for publicering.
2. Artiklens formål.
3. Metode, design, instrumenter, datakilder, undersøgelsens omfang, antal deltagere.
4. Sygeplejeaktiviteter.
5. Resultater og fund.
6. Konklusion.
7. Kommentarer, nøgleord og begreber.

Resultaterne af de studerendes reviews bliver præsenteret i et plenum med deltagelse af de studerende, klinisk vejleder, chefen for hjemmepleje, rektor for sygeplejeskolen og sygeplejeforsker.

Projekt

Primo 2016 modtages de første sygeplejestuderende fra UCD (1) i Frederiksberg hjemmepleje, hvor de introduceres til ReBUS projektet (1, 2, 4).

Introduktion til forskningsproces, Journal Clubs, virksomhedsbesøg gennemføres planmæssigt (fig. 1) (1-4). Ligesom forskningsproces, etik og interview som metode bliver gennemgået (9-12).

Efterfølgende beslutter to studerende at udarbejde deres bachelorprojekt med afsæt i den empiri, som deres forskningsbaserede erfaringer har bibragt dem i den kliniske del af projektet, hvor de ældre skiftevis fik hjælp til personlig hygiejne to dage med badeservietter og to dage med vand og sæbe. I denne fase samlede de studerende data fra interview med de ældre (1-6, 15-19). Denne kliniske afprøvning blev gennemført fire gange om ugen i tre uger.

Som figur 1 viser, har de studerende på første og fjerde hold gennemført forskningsprocessens faser med direkte patientkontakt, interviews, dataregistrering og senere skriftlig formidling i form af bachelorprojekt samt artikelskrivning, der fordeler sig med en faglig artikel (2) og en peer review artikel (4).

Hold 1:

- 10 timers introduktion, undervisning og oplæring i forhold til de konkrete forskningsopgaver
- Gennemført forskningsopgaver over en periode på 12 uger.
- Deltaget i tre forløb med refleksionsøvelser
- Analyseret og præsenteret seks artikler som forberedelse til Journal Club.

Hold 2 + 3:

- Introduktion til forskningsprojektet, protokol, proces og produkt
- Informeret om foreløbige resultater og www
- Analyseret og præsenteret 8 systematiske reviews med afsæt i artikler om Sygeplejefaglig assistance til personlig hygiejne
- Deltager i 3 refleksionsforløb.
- Forberedt egne reviews til journal Club

Hold 4:

- Introduktion til forskningsprojektet
- Informeret om 1-års follow-up projekt
- Introduceret til systematic reviews
- Introduceret til refleksionsøvelser
- Introduceret til faserne i follow-up
- Interview
- Observatør
- Dataregistrering
- Virksomhedsbesøg

Hold 5:

- Introduktion til projektet
- Foreløbige resultater
- Systematiske reviews
- Refleksionsøvelser
- Journal Club
- Virksomhedsbesøg

Hold 6:

- Studerende fra Metropol
- Deltaget i virksomhedsbesøg
- Deltaget i refleksionsøvelser

Status: de studerende på hold 1 og hold 4 har deltaget aktivt i forskningen sammen med de ældre. Hold 2, 3, 5 er involveret i forskningen via introduktion, præsentation af indhold, proces og evaluering fra de øvrige hold. De har så haft mulighed for at forholde sig til forskning i basal sygepleje gennem Journal Club, udarbejdelse af systematiske reviews, deltagelse i virksomhedsbesøg samt præsentation af egne reviews med efterfølgende feed-back fra medstuderende samt klinisk vejleder og forsker. Hold 6 er studerende fra Professionshøjskolen Metropol, som er blevet inddraget i projektet gennem virksomhedsbesøg og refleksionsøvelser (fig.1).

Læringsudbytte fra den kliniske del af projektet præsenteret af to studerende, hvis bachelorprojekt havde afsæt i forskningens empiri (6)

Deltagelsen i projekt Rebus i 2016 som modul 12 studerende med dataindsamling, interview og Journal Club gav en alsidig og inspirerende tilgang til sygeplejerskeuddannelsens afsluttende halvår og arbejdet med bachelorprojektet. At være del af en forskningsproces tidligt i den uddannelsesmæssige karriere styrker udviklingen af metodebevidsthed, og man lærer at arbejde systematisk, stringent, transparent og konsistent med data og undersøgende spørgsmål.

Særligt Journal Club og arbejdet med systematisk review gav sammen med "Projekt ReBUS" praksisnære fokus mod på og nysgerrighed til at undersøge sengebadet i den sygeplejefaglige litteratur med en alternativ diskursanalytisk tilgang (15-19).

Gennem struktureret litteratursøgning søgte vi at afgrænse området og gå i dybden med et specifikt område indenfor den sygeplejefaglige viden – sengebadet - og erfarede, at ikke alle områder er så velbelyste, som den umiddelbare kvantitet i databaserne giver indtryk af.

Med diskursanalyse som metode nærstuderede vi artikler og sprogbrug i vores empiri. Vores review indgik som empiri i vores bachelor-projekt, og vi anvendte litteratur fra de videnskabelige databaser mht. analyse af teksterne.

I overgangen fra at være studerende til at fungere som nyuddannet sygeplejerske har det været berigende og udviklende fortsat at følge "Projekt ReBUS", samt follow-

up undersøgelsen i projektgruppen, at deltage i Journal Clubs, samt følge praksisnær forskning på tværs af sektorer (8, 9). Det har givet yderligere inspiration til at søge ny evidensbaseret viden og vedligeholde interessen for kontinuerlig udvikling og brug af ny erhvervet forskningsmetodik (18).

Hold fire gennemførte primo 2017 en et års follow-up undersøgelse hos populationen, som er 20 ældre visiteret til hjemmepleje

Primo 2017 gennemføres en et-års follow-up undersøgelse med inklusion af de patienter fra 2016, der havde mulighed for at deltage.

Her var fokus at følge op på patienternes selvvalgte helbredsstatus og med respekt for eventuelle ændringer vurdere, om patienterne havde oplevet sig inddraget i vurdering af hjælp til deres personlige hygiejne, og om deres holdning til forskningsresultaterne havde ændret sig.

I første del af projektet deltog 20 ældre, i et års follow-up var det muligt at deltage for 10 ældre (4).

Studerendes vurdering og evaluering af deltagelse i follow-up

Erfaring med praksisnær forskning i sygeplejestudiet.

Nedenstående er en beskrivelse af erfaring med deltagelse i projekt ReBUS som sygeplejestuderende på modul 12 i Frederiksberg hjemmepleje.

Under min klinikperiode på modul 12 blev jeg tilbudt at indgå i ReBUS-projektets 1 års follow-up om personlig hygiejne med vand og sæbe versus badeservietter. Projektet indbefattede en aktiv deltagelse af sygeplejestuderende, med henblik på praksisnær forskning.

1. Oplevelser med/refleksioner over deltagelse i interviews og reviews:

Forud for aktiv deltagelse i projektet:

Da jeg blev præsenteret for deltagelse i projektet, var min første tanke, at det var spændende at kunne blive en del af et forskningsprojekt, fremfor alene at øve sig i selvvalgte forskningsmetoder i forbindelse med opgaveskrivning. Desuden forestillede jeg mig, at det at skulle indgå i en follow-up undersøgelse var en overskuelig opgave, fordi det var et allerede etableret projekt, og der derfor lå meget materiale om indholdet i projektet.

Herudover tænkte jeg, at deltagelse i projektet kunne tilføre mig nogle kompetencer til gavn for både mit kommende bachelorprojekt samt min videre faglige udvikling.

Ved præsentationen om projektet blev vi orienteret om dets formål, indhold og de hidtidige resultater. Desuden blev der orienteret om, at det er et område, som der ikke tidligere er forsket så meget i, ud fra et borgerperspektiv. Det at kunne bidrage til at få fokus på et forholdsvist overset område inden for sygeplejen, vakte også min interesse for at deltage i projektet. Det skyldes, at jeg synes, det er vigtigt at inddrage borgeren i deres muligheder og valg i sygeplejen.

Forberedelse til interview

Forud for interview gennemgik vi spørgeskemaet til brug ved interview, både i forhold til valg af indhold og form, men også i forhold til spørgsmålenes betydning. Herudover deltog jeg som observatør ved et interview foretaget af den kliniske vejleder. Efterfølgende havde vi en drøftelse og refleksion over håndteringen af interviewet.

Jeg oplevede at blive klogere på interviewmetode i form af spørgeskemaer. Det var specielt i forhold til spørgeteknik, samt overvejelser i forhold til rækkefølgen af spørgsmål. Jeg oplevede det giveligt, at der ved gennemgangen af interviewmetoden blev taget udgangspunkt i de konkrete spørgsmål, og efterfølgende koblet teori om spørgeteknik og lignende på.

Det at være observatør var ligeledes lærerigt, bl.a. i forhold til spørgeteknik. Men specielt oplevede jeg det givende at have mulighed for observere betydningen af, at der deltog en tredje part ved interviewene (hjælper eller pårørende). Jeg blev derved mere bevidst om den indflydelse, det har på besvarelsen.

Jeg mener ikke, jeg kunne have opnået den samme læring ved teoretisk undervisning eller observatørrollen med medstuderende, da det der styrkede læringen var, at jeg kunne lære af en, der mestrede spørgeteknikken samt fællesrefleksionen med en erfaren om situationen.

Under interviewet

Jeg foretog selvstændigt interview hos 2 borgere og oplevede at være klædt godt på til opgaven. Det at jeg selvstændigt havde ansvar for gennemførelsen af interviewene, gav mig en oplevelse af selvstændighed, succes samt mod på at foretage interview i andre projekter. Jeg har tidligere på uddannelsen i forbindelse med gruppeopgave haft foretaget interviews sammen med medstuderende, hvor opgaverne under interview blev fordelt mellem os. Det at jeg gennem ReBUS-projektet selvstændigt har haft ansvar for alle elementerne under interviewene, har udfordret mig, men også styrket min læring.

Reviews

Forud for gennemgang af reviews blev vi præsenteret for en skabelon, men 7 fastlagte områder, som skulle danne grundlag for vurdering af artiklernes kvalitet. Vi fik til opgave at vurdere artikler, som skulle fremlægges og drøftes i fælles forum. Da jeg ikke er så erfaren i vurdering af artikler, var det nyttigt at systematisere vurderingen ud fra skabelonen.

Det at der blandt gruppen i det fælles forum var personer med forskellige kompetencer og et højt akademisk uddannelsesniveau, gjorde at jeg fik oplevelsen af, at der var en stor bredde og kvalitet i drøftelsen og vurderingen af artiklerne. Det oplevede jeg var stor læring ved.

2. Vurdering af læringsudbytte:

Jeg finder det meget lærerigt at have været en del af projekt ReBUS og vurdere, at sygeplejestuderendes deltagelse i praksisnær forskning er meget relevant og givende. Det skyldes bl.a., at det opleves betydningsfuldt og motiverende at kunne bidrage til forskning til gavn for borger eller patienter. Samtidig tror jeg, at deltagelse i praksisnær forskning under uddannelsen vil betyde, at flere kommende sygeplejersker vil finde det mere naturligt at give sig i kast med forskning og udvikling af sygeplejen som en naturlig del af faget, da det ikke vil opleves så fjernt fra praksis.

Den praksisnære forskning giver god mening i forhold til de læringsmål, som er knyttet til modul 12. Min deltagelse i at gennemføre reviews har på en god måde understøttet læringsudbyttet: *"At søge, sortere, tilegne sig og vurdere praksis-, udviklings- og forskningsbaseret viden med relevans for professionsområdet"* (1,2). *Desuden har processen omkring deltagelse i interviewene styrket læringsudbyttet: "At anvende specialiserede dataindsamlingsmetoder knyttet til sygeplejefprofessionen og analysere empiriske data ud fra forskellige teoretiske perspektiver"* (1,2).

Jeg tænker, at man kunne udbygge den praksisnære forskning ved at inddrage sygeplejestuderende i drøftelse af, hvordan resultaterne af den praksisnære forskning fra ReBUS-projektet kan anvendes i sygeplejen. Herved er det også muligt at understøtte læringsudbyttet: *"At deltage i implementering af resultater fra udviklings- og forskningsarbejde i sygeplejevirkosomhed"* (1,2).

Perspektiver

Systematisk review er som metode og dermed afsæt til at identificere evidensbaseret viden, som vi i styregruppen har erfaret er et effektivt redskab til at kvalificere studerendes kompetencer. Eksempelvis har de studerende ultimo 2017 videreudviklet review-guiden, som nu med eksemplarisk gennemført systematisk review er tilgængelig (3).

Den 13. september 2017. Gennem hele forløbet af forskningsprojektet har interessen og motivationen til at gennemføre systematiske reviews været interessant for de studerende, og hold 5 kvalificerede i deres bearbejdning den udleverede skabelon, som er tilgængelig (1-3).

Vores kontinuerlige søgen efter relevante studier – udover Nightingale og Henderson - har ført til den australske forsker Lawler og den norske forsker Boge (3-6,15-19). Deres studie- og forskningsresultater er relevante for ReBUS-gruppen at arbejde videre med i de kommende faser. Eksempelvis har vi nu fundet supplerende inspiration til yderligere forskning om hjælp til personlig hygiejne hos en norsk sygeplejeforsker (19). Historisk er sengebadet således tilskrevet stor betydning, og fremstår i lærebøger som et centralt element i den grundlæggende sygepleje.

Med Foucault som inspiration analyseres og argumenteres forholdet mellem kropsvask i sygeplejen, hygiejne og behovsteori. Analysen omfatter tre perioder. Den første fra 1860-1911, hvor den moderne sygepleje tog form. Den anden periode er efter anden verdenskrig, hvor sygeplejen italesatte kropsvask som personlig hygiejne, dette samtidig med at Hendersons behovsteori blev introduceret (3,4). Boges studier omfatter kropslig vaskepraksis i vores tid. Hendes analyser er baseret på studier i praksis, lærebogskapitler i sygepleje i fortid og nutid samt observationer og interviews af patienter og plejepersonale i et norsk plejehjem i 2002 og 2006 (15-19).

Formålet er at tilføre nytænkning i sygeplejen og udvise fleksibilitet i mødet med patienter, som har behov for hjælp til personlig hygiejne.

Velvidende at sengebåd til patienter og borgere med behov hjælp til personlig hygiejne uddelegeres til plejepersonale med kort eller ingen uddannelse.

Den australske sygeplejerske og sociolog Jocalyn Lawler (15) har forsket i, hvordan sygeplejersker udfører personlig hygiejne og set på situationen, hvor 30 patienter er afhængig af sygeplejerskens hjælp til personlig hygiejne. Hendes teori består af fire somologiske regler og fem hovedfaktorer.

Den Somologiske regel: Føjelighed og kontrolreglen beskriver den føjelige patient, der uden de store spørgsmål eller protester gør, hvad sygeplejersken beder om og finder sig i rutinen omkring personlig hygiejne.

Afhængighedsreglen viser, at patienten midlertidigt eller permanent er afhængig af andres hjælp i forhold til at udføre personlig hygiejne.

Blufærdighedsreglen betyder, at patienten forventes at være tilpas med situationen, altså hverken for genert eller for tilbøjelig til at blotte sig. Her er der brug for, at sygeplejersken hjælper patienten over sin blufærdighed og viser, at personlig hygiejne, trods behov for hjælp, kan udføres uden, at han kommer til at føle sig forlegen.

Værnereglen betyder, at sygeplejersker er i stand til at skærme patienten for unødigt blottelse og sikre, at patienten ikke føler sig udstillet i situationen. For de fleste patienter er det stærkt grænseoverskridende at blive blottet, ikke blot under sengebade. Lyde, lugte og synet af ens affaldsstoffer er ikke noget et menneske ønsker udstillet.

Lawler bruger begrebet minifismer til at beskrive behovet for, at sygeplejersken hjælper patienten igennem situationen. Minifismer betyder, at sygeplejersken minimerer forlegenhedsområder for patienten.

Udtalelser om "at det gør ikke noget", "jeg er vant til det", "det er mit arbejde", "du er snart ovenpå igen" og lignende hjælper patienten med ikke at føle sig flov eller forlegen (15).

Disse to perspektiver er interessante at fordybe sig i, idet de indeholder omsorgs- og blufærdigheds perspektivet samt et sygeplejeperspektiv og et patientnært perspektiv. Hvor de to perspektiver ikke er et objekt for tid, effektivitet og økonomi, men hvor der er plads til tilliden, som kan opbygges i mødet mellem patienten og sygeplejersken (15-19).

Referencer

- Hørדם B, Honore J, Volmer Brandsen R, Næsted Stuhaug H, Krogager H, Petersen K (2016). ReBUS: Forskning i Basal sygepleje. I: Uddannelsesnyt nr. 3 – 27 Årgang (pp 31-37).
- Hørדם B, Volmer Brandsen R, Næsted Stuhaug H, Krarup Frandsen T, Bing A, Petersen K (2017) ReBUS: Praksisnær forskning i et innovativt samarbejde mellem aktiv UCD og frederiksberg hjemmesygepleje med aktiv deltagelse af sygeplejestuderende. I: Uddannelsesnyt nr 1 – 27 Årgang (pp 21-27).
- <http://diakonissestiftelsen.dk/sygeplejerske/rebus-kronologi>
- Hørדם B, Volmer Brandsen R, Krarup Frandsen T, Bing A, Næsted Stuhaug H, Petersen K (2017). Nurse assisted personal hygiene to older adults 65+ in home care setting. I: JNEP (Online Published: October 10) DOI: 10.5430/jnep.v8
- Hørדם B, Overgaard D, Pedersen PU (2008). Klinisk Sygeplejeforskning. Gads Forlag
- Lyngaa J (2007). Sygeplejeleksikon. 1. Udgave, 1. Oplag. Munksgaard Danmark.
- Hørדם B, Hundborg S, Christiansen RB (2011). Eksamen og Censur i professions bachelor uddannelserne. Forlaget Unge Pædagoger UP. 1. Udgave: Indledning, kap. 1, 2, 3 og 12.
- Nøddeskou L, Hemmingsen L, Hørדם B (2014). Evidensbaseret sygepleje – et ledelsesansvar. I: www.TFDS.dk nr 4 (pp 35-41).
- Hørדם B (2017). Patientinvolvering i egen rehabilitering efter tidlig udskrivning – Coaching to self-care. I: Forstyrrelsen – Sygeplejersker der arbejder med udvikling og forskning. Nr 1: 2 Årgang (pp 5-8). ISSN: 2446-2047.
- Rud K, Stuhaug HN (2010). Medinddragelse i egen rehabilitering efter hoftebrud. I: Sygeplejersken nr. 5 (pp 50-54).
- Kvale S, Brinkmann S (2015). Interview. Hans Reitzels Forlag. 3 Udgave.
- Boolsen MW (2017). Kvalitative analyser. Hans Reitzels Forlag. 2. Udgave, 1. Oplag.
- Wackerhausen, Steen (2008). Erfaringsrum, handlebåren kundskab og refleksion. Refleksion i praksis. Skriftserie nr. 1, 2008, Institut for filosofi og idehistorie, Århus Universitet, RUML pp. 3-21.
- Hornstrup, c m.fl. 2009 "spørgsmål der gør en forskel" http://macmannberg.dk/wp-content/filrt/spoergsmaal_der_goer_en_forskel.pdf
- Lawler J (1994). Behind the screens: nursing, somology, and the problem of the body. Melbourne: New York: Churchill Livingstone.
- Boge J (2014). Den personlige hygiejnes historie. I: Sygeplejersken nr. 8 (pp 82-87).
- Boge J, Kristoffersen K, Martinsen K (2013). Bodily cleanliness in modern nursing. I: Nursing Philosophy no 14 (pp 78-85). Blackwell publishing.
- Frandsen TK, Bing A (2017). "Hvordan beskrives sengebade anno 2016 med henholdsvis vaskeservietter og vand og sæbe i den sygeplejefaglige forskningslitteratur, og hvilke implikationer kan det få for den kliniske sygeplejepsiksis?" Bachelorprojekt, UCD.
- (https://www.cappelendamm.no/_kroppsvask-i-sjuepleie-jeanne-helene-boge-9788279501503)